

Thành tựu lý luận của tư tưởng Tập Cận Bình về chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc thời đại mới

TS. NGUYỄN THỊ THU HƯỜNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: nguyenthuong2507@gmail.com

Nhận ngày 21 tháng 10 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 12 năm 2023.

Tóm tắt: Đến Đại hội XX Đảng Cộng sản Trung Quốc, tư tưởng Tập Cận Bình về chủ nghĩa xã hội (CNXH) đặc sắc Trung Quốc thời đại mới với □mười điều làm rõ□ □mười bốn kiên trì□ □hiện đại hóa mô hình Trung Quốc□□ đã phát triển thành một hệ thống lý luận, là thành tựu mới của Trung Quốc trong quá trình Trung Quốc hóa chủ nghĩa Mác. Bài viết làm rõ điều kiện lịch sử ảnh hưởng đến sự hình thành, phát triển, ý nghĩa cốt lõi và nội dung cốt lõi của tư tưởng này, đồng thời nêu ra một số giá trị tham khảo đối với Việt Nam.

Từ khóa: chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, thời đại mới, tư tưởng Tập Cận Bình.

Abstract: At the 20th Congress of the Communist Party of China, Xi Jinping's thoughts on socialism with Chinese characteristics for a new era, encompassing the "Ten Clarifications," "Fourteen Persistences," "modernization of the Chinese model," and more, have evolved into a theoretical system. This stands as China's new achievement in the process of sinicizing Marxism. The article discusses the historical conditions influencing the formation, development, core significance, and content of these thoughts. Additionally, it presents some reference values for Vietnam.

Keywords: socialism with Chinese characteristics, new era, Xi Jinping thoughts.

Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới là tư tưởng chỉ đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc từ khi Tập Cận Bình được bầu làm Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc tại Đại hội XVIII Đảng Cộng sản Trung Quốc vào tháng 11/2012. Ngày 24/10/2017, Đại hội XIX Đảng Cộng sản Trung Quốc đã thông qua Nghị quyết về Điều lệ Đảng Cộng sản Trung Quốc (sửa đổi) và tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới đã được đưa vào Điều lệ Đảng. Ngày 11/3/2018, Kỳ họp thứ nhất Đại hội Đại biểu Nhân dân Toàn quốc lần thứ XIII đã thông qua Hiến pháp sửa đổi, trong đó tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới đã được đưa vào Hiến pháp Nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa.

1. Điều kiện lịch sử - xã hội ảnh hưởng đến sự hình thành, phát triển của tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới

Quá trình Trung Quốc hóa chủ nghĩa Mác, hệ thống lý luận CNXH đặc sắc Trung Quốc, tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới gắn với những điều kiện lịch sử - xã hội đặc thù.

Trước hết, thế giới ngày nay đang trải qua những thay đổi lớn chưa từng thấy. Sự thay đổi này thể hiện ở chỗ: Một là, thế giới đa cực hóa, kinh tế toàn cầu hóa, văn hóa đa dạng hóa, và những đột phá mới của khoa học và công nghệ. Hai là, sự biến đổi nhanh chóng của hệ thống quản trị toàn cầu và trật tự quốc tế, các nước thị trường mới nổi và các nước đang phát triển phát triển nhanh chóng, đặc

biệt là sự phát triển của Trung Quốc; cán cân quyền lực quốc tế ngày càng cân bằng hơn, sự liên kết giữa các quốc gia trên thế giới ngày càng chặt chẽ. Ba là, các yếu tố bất ổn thế giới phải đối mặt ngày càng nổi cộm, kinh tế thế giới tăng trưởng chậm chạp, chủ nghĩa bảo hộ mậu dịch, chủ nghĩa cô lập, chủ nghĩa dân túy ngày càng gia tăng, khoảng cách giàu nghèo ngày càng mở rộng, các điểm nóng trong khu vực lần lượt xuất hiện, các mối đe dọa an ninh phi truyền thống như khủng bố, an ninh mạng, dịch bệnh truyền nhiễm, biến đổi khí hậu tiếp tục lan rộng. Trong bối cảnh đó, Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc do Tập Cận Bình làm hạt nhân đã đưa ra phương hướng mới, giải pháp mới, lựa chọn mới để giải quyết hàng loạt vấn đề lớn. Trung Quốc ngày càng thể hiện vai trò quan trọng trên các diễn đàn quốc tế, đóng góp nhiều hơn cho sự phát triển toàn cầu. Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới ra đời và liên tục được làm phong phú và phát triển trong quá trình nắm bắt xu thế phát triển của thế giới, ứng phó với những thách thức toàn cầu.

Thứ hai, Trung Quốc đang ở trong thời kỳ phát triển tốt nhất kể từ thời cận đại. Một là, trên cơ sở những thành tựu to lớn đạt được kể từ khi nước CHND Trung Hoa thành lập, đặc biệt là kể từ khi cải cách mở cửa, CNXH đặc sắc Trung Quốc đã bước vào một kỷ nguyên mới, và sự phát triển của Trung Quốc đã ở một điểm xuất phát lịch sử mới. Hai là, trình độ của lực lượng sản xuất xã hội đã được nâng lên rõ rệt; sức mạnh kinh tế, sức mạnh khoa học và công nghệ, sức mạnh quốc phòng, sức mạnh toàn diện và mức độ ảnh hưởng quốc tế của Trung Quốc ngày càng tăng lên, Trung Quốc trở thành nền kinh tế lớn thứ hai trên thế giới, địa vị quốc tế nâng lên rõ rệt. Ba là, mâu thuẫn chủ yếu của xã hội Trung Quốc đã chuyển từ [mâu thuẫn giữa nhu cầu về kinh tế và văn hóa tăng lên nhanh chóng của người dân với tình trạng nền kinh tế và văn hóa hiện tại không đáp ứng được nhu cầu của người dân⁽¹⁾] thành [mâu thuẫn giữa nhu cầu ngày càng gia tăng của người dân về cuộc sống tốt đẹp với sự phát triển không cân bằng, không đầy đủ⁽²⁾].

Bốn là, Trung Quốc vẫn đang ở trong thời kỳ có những cơ hội chiến lược quan trọng để có thể tạo ra được những thành tựu trong phát triển đất nước, Trung Quốc có điều kiện phát triển tốt mà trước đây chưa từng có, nhưng cũng đang phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức chưa từng có. Kể từ Đại hội XVIII của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Tập Cận Bình đã đưa ra một loạt khái niệm mới, ý tưởng mới và chiến lược mới, đưa ra một loạt nguyên tắc và chính sách, đồng thời đưa ra hàng loạt biện pháp, hàng loạt nhiệm vụ được đẩy mạnh; Trung Quốc đã giải quyết được nhiều vấn đề khó trong quá trình phát triển và đạt được những thành tựu quan trọng. Từ năm 2011 đến 2021, gần 100 triệu người dân ở nông thôn Trung Quốc đã chính thức được xóa nghèo, khoảng cách thu nhập giữa người dân thành thị và nông thôn được thu hẹp⁽³⁾. Nền kinh tế Trung Quốc hiện là một trong những đầu tàu của nền kinh tế thế giới, đóng góp quan trọng vào sự tăng trưởng của kinh tế toàn cầu. Năm 2021, vào dịp 100 năm thành lập, Đảng Cộng sản Trung Quốc khẳng định đã hoàn thành mục tiêu xây dựng xã hội toàn diện khá giả và bước vào chặng đường thực hiện mục tiêu 100 năm thứ hai (100 năm thành lập nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa). Trung Quốc cũng đạt được nhiều thành tựu nổi bật về khoa học công nghệ, đặc biệt là khoa học vũ trụ.

Thứ ba, Đảng Cộng sản Trung Quốc coi trọng rèn luyện cách mạng. Đảng Cộng sản Trung Quốc là đảng cầm quyền lớn nhất thế giới hiện nay. Lịch sử và thực tế đã nhiều lần chứng minh, đảng cầm quyền làm cách mạng xã hội không dễ, tự làm cách mạng chính mình lại càng khó, nhưng nếu không tự làm cách mạng chính mình thì sẽ bị lịch sử đào thải. Nhìn lại lịch sử, Đảng Cộng sản Trung Quốc luôn thúc đẩy cách mạng xã hội, đồng thời tự làm cách mạng chính mình, luôn trung thành với chân lý, sửa chữa sai lầm, dám đối mặt với vấn đề, khắc phục khuyết điểm, dũng cảm sửa đổi, đây chính là chìa khóa để Đảng Cộng sản Trung Quốc đi từ thắng lợi này sang thắng lợi khác. Tuy nhiên, thời gian gần đây, một số địa phương, đơn vị quản lý Đảng kém hiệu quả, buông lỏng quản lý Đảng, dẫn

đến tình trạng tham nhũng tràn lan, làm tổn hại nghiêm trọng đến hình ảnh và uy tín của Đảng, làm xói mòn nền tảng cầm quyền của Đảng. Đảng Cộng sản Trung Quốc đã đổi mới và có biện pháp quyết liệt nhằm giải quyết những vấn đề nêu trên; không khí sinh hoạt chính trị trong Đảng được đổi mới, môi trường chính trị trong Đảng được cải thiện rõ rệt, sức sáng tạo, sức tập hợp và sức chiến đấu của Đảng được nâng lên rõ rệt, sự đoàn kết thống nhất trong Đảng được củng cố, mối quan hệ giữa quần chúng và Đảng đã được cải thiện đáng kể, tạo cơ sở cho sự phát triển của Đảng và đất nước Trung Quốc. Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới được hình thành và bổ sung, phát triển trong quá trình tự làm cách mạng chính mình và thực hiện tự làm trong sạch, tự rèn luyện, tự đổi mới, tự hoàn thiện.

Thực tiễn phát triển của CNXH ở Trung Quốc đã thúc đẩy dân tộc Trung Hoa thực hiện những biến đổi xã hội sâu rộng nhất, sâu sắc nhất trong lịch sử, chứng tỏ tính khoa học của CNXH khoa học. Cuối những năm 1980, đầu những năm 1990, CNXH thế giới gặp phải những khó khăn nghiêm trọng. Trước sự sụp đổ của Liên Xô và Đông Âu, Francis Fukuyama (Mỹ) trong cuốn "Sự cáo chung của lịch sử" (1989) cho rằng lịch sử đã cáo chung, tuyên bố rằng "thế kỷ XX sẽ kết thúc với sự thất bại của CNXH và chiến thắng của chủ nghĩa tư bản" Tháng 7/2001, Chương Gia Đôn, một người Mỹ gốc Hoa, đã xuất bản một chuyên khảo tiếng Anh "Trung Quốc sắp sụp đổ", cho rằng nền kinh tế Trung Quốc tồn tại sự phồn vinh giả tạo và sẽ sớm sụp đổ. Quan điểm của ông đã nhận được sự tán đồng của một số chính trị gia và học giả Hoa Kỳ; sau đó "thuyết sự sụp đổ của Trung Quốc" đã xuất hiện trong truyền thông phương Tây. Tuy nhiên Trung Quốc đã vượt qua sau những biến cố ở Liên Xô và Đông Âu, CNXH khoa học vươn lên trong gian nan. Bước vào thời đại mới, Đảng Cộng sản Trung Quốc do Tập Cận Bình làm hạt nhân đã lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân đẩy mạnh sự nghiệp CNXH đặc sắc Trung Quốc và đạt được những thành tựu to lớn, thể hiện sức sống của CNXH khoa học. Đây là xu thế lớn, có ý nghĩa lịch sử sâu rộng

không chỉ đối với sự phát triển của CNXH ở Trung Quốc mà còn đối với sự phát triển của CNXH trên thế giới. Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới được hình thành và được bổ sung, phát triển trong quá trình tổng kết lý luận và thực tiễn của CNXH khoa học.

Có thể thấy rằng, tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới đang đứng trước những biến đổi lớn chưa từng có trong một thế kỷ qua của thế giới. Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo cách mạng xã hội Trung Quốc thông qua tự làm cách mạng chính mình, được hình thành và phát triển trong quá trình phát triển của CNXH thế giới.

2. Nội dung cốt lõi của tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới

Báo cáo Đại hội XIX của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã chỉ rõ: Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới đã xuất phát từ lý luận và thực tiễn để giải đáp một cách hệ thống các câu hỏi cần kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc như thế nào trong thời đại mới, làm thế nào để kiên trì và phát triển CNXH, bao gồm những vấn đề cơ bản như mục tiêu tổng thể, nhiệm vụ tổng thể, bố cục tổng thể, bố cục chiến lược và phương hướng phát triển, phương thức phát triển, động lực phát triển, bước đi chiến lược, điều kiện bên ngoài, bảo đảm chính trị của CNXH đặc sắc Trung Quốc, và phải dựa trên thực tiễn mới để phân tích và chỉ đạo về chính sách đối với các lĩnh vực kinh tế, chính trị, pháp trị, khoa học và công nghệ, văn hóa, giáo dục, dân sinh, dân tộc, tôn giáo, xã hội, văn minh sinh thái, an ninh quốc gia, quốc phòng và quân sự, "một quốc gia, hai chế độ" và thống nhất đất nước, mặt trận thống nhất, ngoại giao, xây dựng Đảng...

Nội dung cốt lõi và quan trọng nhất của Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc trong thời đại mới là "Tám điều làm rõ", "Mười bốn điều kiên trì" được nêu trong báo cáo của Đại hội XIX của Đảng Cộng sản Trung Quốc và "Hiện đại hóa mô hình Trung Quốc" - sáng tạo lý luận quan trọng của Đại hội XX của Đảng Cộng sản Trung Quốc, thành quả mới nhất của

CNXH khoa học.

- Mười điều làm rõ

Trên cơ sở "Tám điều làm rõ" trong Báo cáo Đại hội XIX Đảng Cộng sản Trung Quốc, Hội nghị Trung ương 6 khóa XIX đã hoàn thiện thành "Mười điều làm rõ", khái quát nội dung cốt lõi của tư tưởng CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới như sau: (1) Làm rõ đặc trưng bản chất nhất của CNXH đặc sắc Trung Quốc là sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, ưu thế lớn nhất của chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc là sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Đảng Cộng sản Trung Quốc là lực lượng lãnh đạo chính trị cao nhất; (2) Làm rõ kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc, nhiệm vụ tổng thể là thực hiện hiện đại hóa XHCN và phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa, trên cơ sở xây dựng toàn diện xã hội khá giả, phân thành hai bước, đến giữa thế kỷ này xây dựng thành công cường quốc XHCN hiện đại giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hòa, tươi đẹp, thúc đẩy phục hưng vĩ đại dân tộc Trung Hoa bằng hiện đại hóa mô hình Trung Quốc; (3) Làm rõ mâu thuẫn chủ yếu trong xã hội Trung Quốc trong thời đại mới là mâu thuẫn giữa nhu cầu ngày càng cao về một cuộc sống tốt đẹp hơn của người dân với sự phát triển không cân bằng, không đầy đủ, phải kiên trì tư tưởng phát triển lấy nhân dân làm trung tâm, phát huy dân chủ nhân dân, thúc đẩy sự phát triển toàn diện của con người, sự thịnh vượng chung của toàn thể nhân dân đạt được những tiến bộ thực chất, rõ ràng hơn; (4) Làm rõ bố cục tổng thể của sự nghiệp CNXH đặc sắc Trung Quốc là xây dựng kinh tế, xây dựng chính trị, xây dựng văn hóa, xây dựng xã hội và xây dựng văn minh sinh thái, kết hợp năm trong một, bố cục chiến lược là "bốn toàn diện" bao gồm xây dựng toàn diện đất nước hiện đại hóa XHCN, đi sâu cải cách toàn diện, quản lý đất nước toàn diện theo pháp luật, quản lý Đảng nghiêm minh toàn diện; (5) Làm rõ mục tiêu tổng thể của đi sâu cải cách toàn diện là hoàn thiện và phát triển chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc, thúc đẩy hiện đại hóa hệ thống quản trị và năng lực quản trị quốc gia; (6) Làm rõ mục tiêu chung của quản lý đất nước toàn diện theo pháp luật là xây dựng hệ

thống pháp luật XHCN đặc sắc Trung Quốc, xây dựng đất nước XHCN pháp trị; (7) Làm rõ phải kiên trì và hoàn thiện thể chế kinh tế cơ bản XHCN, làm cho thị trường đóng vai trò quyết định trong việc phân bổ các nguồn lực, phát huy tốt hơn nữa vai trò của Chính phủ, nắm vững giai đoạn phát triển mới, quán triệt quan điểm phát triển mới sáng tạo, hài hòa, xanh, cởi mở, chia sẻ, đẩy nhanh việc xây dựng mô hình phát triển mới lấy tuần hoàn trong nước làm chủ thể, tuần hoàn kép trong nước và quốc tế thúc đẩy lẫn nhau, thúc đẩy phát triển chất lượng cao, phát triển tổng thể và an toàn; (8) Làm rõ mục tiêu củng cố quân đội của Đảng trong thời đại mới là xây dựng quân đội nhân dân phục tùng sự chỉ huy của Đảng, có thể đánh thắng trận, tác phong tốt, xây dựng quân đội nhân dân thành quân đội hàng đầu trên thế giới; (9) Làm rõ ngoại giao nước lớn đặc sắc Trung Quốc phải phục vụ cho việc phục hưng dân tộc, thúc đẩy sự tiến bộ của nhân loại, thúc đẩy xây dựng quan hệ quốc tế kiểu mới và thúc đẩy xây dựng cộng đồng nhân loại cùng chung vận mệnh; (10) Làm rõ phương châm chiến lược quản lý Đảng nghiêm minh toàn diện, đưa ra yêu cầu tổng thể về xây dựng Đảng trong thời đại mới, đẩy mạnh toàn diện công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức, tác phong, kỷ luật, xuyên suốt là công tác xây dựng chế độ, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, thực hiện trách nhiệm chính trị quản lý Đảng, thực hiện cách mạng xã hội thông qua tự làm cách mạng chính mình⁽⁴⁾.

Tập Cận Bình nhấn mạnh Đảng lãnh đạo toàn diện mọi mặt đời sống xã hội. Đảng Cộng sản Trung Quốc là hạt nhân lãnh đạo của sự nghiệp CNXH đặc sắc Trung Quốc. Với sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, con đường, lý luận, hệ thống và văn hóa của CNXH đặc sắc Trung Quốc đã được hình thành, đã tạo ra những biến đổi sâu sắc trong lịch sử đất nước Trung Quốc, đạt được những thành tựu to lớn trong quá trình hiện đại hóa XHCN. Rõ ràng, khi nhân dân Trung Quốc kiên định đi theo sự lãnh đạo của Đảng thì sự thống nhất về tư tưởng, chính trị, hành động của toàn Đảng, toàn xã hội mới được thực hiện ở mức độ

cao nhất, sức sáng tạo, sức tập hợp, sức chiến đấu của Đảng mới được phát huy và bảo đảm về chính trị cho thắng lợi trong xây dựng toàn diện xã hội khá giả và thắng lợi của CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới.

Mười bốn kiên trì

Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới không chỉ làm rõ Trung Quốc kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc như thế nào trong thời đại mới, mà còn trả lời câu hỏi làm thế nào để kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới, được khái quát thành “Mười bốn kiên trì”, đó là sách lược cơ bản để kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới. Sách lược cơ bản kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc được hình thành và phát triển trên cơ sở Đảng Cộng sản Trung Quốc tổng kết kinh nghiệm thực tiễn trong thời kỳ cải cách mở cửa. Năm 1982, Đại hội XII Đảng Cộng sản Trung Quốc đã nêu ra mệnh đề “đi con đường của mình và xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc”⁽⁶⁾. Kể từ đó, sự phát triển kinh tế và xã hội của Trung Quốc đã có phương hướng rõ ràng. Năm 1987, Đại hội XIII Đảng Cộng sản Trung Quốc đã đưa ra đường lối cơ bản của Đảng trong giai đoạn đầu của CNXH dựa trên các điều kiện của đất nước Trung Quốc trong giai đoạn đầu của CNXH. Năm 1992, Đại hội XIV Đảng Cộng sản Trung Quốc đã tổng kết những đổi mới lý luận trong thời kỳ cải cách mở cửa mới, khái quát thành “Lý luận xây dựng CNXH mang đặc sắc Trung Quốc của đồng chí Đặng Tiểu Bình”⁽⁶⁾, và đã đưa nội dung này vào Điều lệ Đảng. Kể từ đó, việc kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc đã được định hướng bởi lý luận cơ bản. Năm 1997, Đại hội XV Đảng Cộng sản Trung Quốc đã đưa ra Cương lĩnh cơ bản xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc, đó là xây dựng CNXH về kinh tế, chính trị, văn hóa đặc sắc Trung Quốc. Năm 2002, Báo cáo Đại hội XVI lấy “Mười kiên trì” để khái quát “Kinh nghiệm cơ bản mà Đảng phải kiên trì trong việc lãnh đạo nhân dân xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc”⁽⁷⁾. Năm 2007, nhân kỷ niệm 30 năm Hội nghị Trung ương 3 khóa XI, Báo cáo của Đại hội XVII đã lấy “Mười

kết hợp” để khái quát thành “Kinh nghiệm quý báu về đẩy mạnh hiện đại hóa, củng cố và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc”⁽⁸⁾. Năm 2012, Đại hội XVIII của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã lấy “Tám kiên trì” để làm rõ những yêu cầu cơ bản để kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc. Từ Đại hội XVIII, Tập Cận Bình đã chỉ rõ: “Lý luận cơ bản, đường lối cơ bản, cương lĩnh cơ bản, kinh nghiệm cơ bản, yêu cầu cơ bản của Đảng là quản lý toàn cục, quản lý phương hướng, quản lý lâu dài”⁽⁹⁾. Tập Cận Bình đã nhiều lần nhấn mạnh, để kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc, cần phải quán triệt thực hiện lý luận cơ bản, đường lối cơ bản, cương lĩnh cơ bản, kinh nghiệm cơ bản, yêu cầu cơ bản.

Đại hội XIX đã tổng kết kinh nghiệm lịch sử cải cách và mở cửa, chỉ rõ chiến lược cơ bản để kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc. Đó là: (1) Kiên trì sự lãnh đạo của Đảng đối với mọi mặt công tác; (2) Kiên trì lấy nhân dân làm trung tâm. (3) Kiên trì cải cách sâu rộng toàn diện; (3) Tuân theo khái niệm phát triển mới; (4) Kiên trì quan điểm phát triển mới; (5) Kiên trì đi sâu cải cách toàn diện; (6) Kiên trì quản lý đất nước toàn diện; (7) Kiên trì hệ thống giá trị hạt nhân XHCN; (8) Kiên trì bảo đảm và cải thiện dân sinh trong quá trình phát triển; (9) Kiên trì sự chung sống hài hòa giữa con người và thiên nhiên; (10) Kiên trì quan điểm về an ninh quốc gia tổng thể; (11) Kiên trì sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng đối với quân đội nhân dân; (12) Kiên trì “một quốc gia, hai chế độ” và thúc đẩy thống nhất Tổ quốc; (13) Kiên trì thúc đẩy xây dựng cộng đồng nhân loại cùng chung vận mệnh; (14) Kiên trì quản lý Đảng nghiêm khắc toàn diện⁽¹⁰⁾. Chiến lược cơ bản của “Mười bốn kiên trì” bao hàm xây dựng quân đội, giữ vững an ninh quốc gia, chiến lược đối ngoại, khái quát các phương châm và nguyên tắc quản lý Đảng, quản lý đất nước, là “lộ trình” và “phương pháp” để thực hiện mục tiêu phấn đấu “hai một trăm năm” và thực hiện giấc mơ Trung Quốc về sự phục hưng vĩ đại của dân tộc Trung Hoa.

Đại hội XX đã xác định sứ mệnh và nhiệm vụ của Đảng Cộng sản Trung Quốc trên hành trình

mới trong thời đại mới, đó là "đoàn kết, dẫn dắt nhân dân các dân tộc cả nước hoàn thành xây dựng cường quốc XHCN hiện đại, thực hiện mục tiêu phấn đấu "100 năm thứ hai" thúc đẩy sự phục hưng vĩ đại của dân tộc Trung Hoa bằng hiện đại hóa mô hình Trung Quốc" "Hiện đại hóa mô hình Trung Quốc" là một khái niệm mới lần đầu tiên được nêu trong báo cáo Đại hội XX với 6 đặc trưng cụ thể: (1) Hiện đại hóa XHCN do Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo; (2) Hiện đại hóa với dân số khổng lồ; (3) Hiện đại hóa vì sự thịnh vượng chung cho tất cả mọi người; (4) Hiện đại hóa kết hợp hài hòa giữa văn minh vật chất và văn minh tinh thần; (5) Hiện đại hóa trong đó con người và thiên nhiên cùng tồn tại hài hòa; (6) Hiện đại hóa theo con đường phát triển hòa bình⁽¹⁾.

Hiện đại hóa mô hình Trung Quốc

Hiện đại hóa mô hình Trung Quốc là hiện đại hóa xã hội chủ nghĩa do Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo, vừa có đặc điểm chung của hiện đại hóa ở tất cả các quốc gia trên thế giới, vừa dựa trên đặc điểm riêng của đất nước Trung Quốc. Hiện đại hóa mô hình Trung Quốc là hiện đại hóa của một đất nước có dân số khổng lồ. Hơn 1,4 tỷ người dân Trung Quốc đã bước vào một xã hội hiện đại, với quy mô lớn hơn dân số của tất cả các nước phát triển hiện có cộng lại, khó khăn và phức tạp hơn bao giờ hết, do đó phải có con đường phát triển và phương thức phát triển riêng. Mục tiêu của hiện đại hóa mô hình Trung Quốc là toàn thể nhân dân cùng giàu có thông qua con đường phát triển nền kinh tế chất lượng cao. Toàn thể nhân dân cùng giàu có là yêu cầu bản chất của CNXH đặc sắc Trung Quốc và cũng là một quá trình lịch sử lâu dài; đồng thời cũng là yêu cầu nội tại để củng cố vững chắc nền tảng cầm quyền lâu dài của Đảng Cộng sản Trung Quốc. Đảng Cộng sản Trung Quốc đặt trọng tâm vào việc thực hiện khát vọng của người dân về một cuộc sống tốt đẹp hơn như là điểm khởi đầu và điểm dừng chân của hiện đại hóa, tập trung vào việc duy trì và thúc đẩy công bằng xã hội, và tập trung vào việc thúc đẩy sự thịnh vượng chung của tất cả người dân, nỗ lực xóa bỏ phân hóa giàu nghèo. Nói cách khác, hiện đại hóa mô hình Trung

Quốc là con đường hiện đại hóa dựa trên sở hữu công cộng đối với tư liệu sản xuất, lấy con người làm trung tâm và một nền hiện đại hóa trong đó tất cả người dân đều giàu có.

3. Một số giá trị tham khảo đối với Việt Nam

Trong hơn 40 năm cải cách mở cửa, để thích ứng với những biến động của tình hình trong và ngoài nước, Đảng Cộng sản Trung Quốc đã có những tìm tòi, khám phá về lý luận và đã đạt được nhiều thành tựu trong sự nghiệp xây dựng CNXH, mà mới nhất là tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới. Từ những thành tựu về lý luận và thực tiễn của Đảng Cộng sản Trung Quốc có thể rút ra một số kinh nghiệm có giá trị tham khảo cho Đảng Cộng sản Việt Nam hiện nay như sau:

Một là, trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, xây dựng hệ thống lý luận chung về CNXH và con đường đi lên CNXH phù hợp với thực tiễn Việt Nam và những thay đổi của thế giới, khu vực; đồng thời vận dụng lý luận này để chỉ đạo thực tiễn. Trải qua hơn 35 năm đổi mới, chúng ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, song cũng đang phải đối mặt với hàng loạt vấn đề mới chưa từng có cả về lý luận lẫn thực tiễn; nhận thức luận về CNXH và con đường đi lên CNXH đặt ra nhiều thách thức đòi hỏi sự kiên định, kiên trì và vận dụng sáng tạo, đồng thời, không ngừng bổ sung, hoàn thiện cho phù hợp bối cảnh mới và điều kiện thực tiễn. Do đó, cần tiến hành tổng kết thực tiễn để rút ra những kinh nghiệm hay, mô hình hiệu quả, làm cơ sở cho lý luận về xây dựng CNXH ở Việt Nam.

Hai là, nâng cao năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của Đảng mà thực chất là phục vụ lợi ích của nhân dân. Việc nâng cao năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng nhằm thỏa mãn yêu cầu của sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế trong bối cảnh tình hình quốc tế và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp với nhiều thách thức khó lường, để Đảng ta xứng đáng là đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và cả dân tộc.

Ba là, trên cơ sở giữ vững vai trò lãnh đạo toàn diện, tuyệt đối của Đảng, đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, nhằm hoàn thiện nội dung, phương thức lãnh đạo của Đảng, bảo đảm cho sự lãnh đạo của Đảng đem lại kết quả cao hơn, nhằm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ cách mạng, làm cho Đảng thực hiện tốt sứ mệnh của mình, thích ứng với diễn biến mới của tình hình trong nước, quốc tế. Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng là đổi mới tổng thể các hình thức, phương pháp, cách thức, quy chế, quy trình, phong cách, lề lối làm việc... mà Đảng sử dụng để tác động đến đối tượng lãnh đạo, nhằm thực hiện thắng lợi Cương lĩnh chính trị, đường lối, nghị quyết của Đảng, xây dựng thành công CNXH và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Bốn là, luôn coi trọng vị trí và vai trò của con người trong quá trình phát triển đất nước, nhất là trong bối cảnh đất nước ta đang thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; đặt mục tiêu phát triển con người Việt Nam toàn diện vào vị trí trung tâm trong sự nghiệp đổi mới toàn diện đất nước; xác định nhân dân là điểm xuất phát và đích đến của sự nghiệp xây dựng CNXH, làm cho tất cả người dân đều có cơ hội được hưởng thành quả của sự phát triển. Việc coi trọng phát triển con người toàn diện là nhiệm vụ trọng tâm, vấn đề căn cốt nhằm tạo thế và lực vững chắc để Việt Nam sớm trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Bên cạnh đó, tăng cường vai trò của nhân dân trong công tác xây dựng Đảng, phát huy vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội với các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng; đảm bảo quyền làm chủ của nhân dân đối với mọi vấn đề quan trọng của đất nước.

4. Kết luận

Kể từ khi cải cách mở cửa, trong quá trình kết hợp những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác với thực tiễn Trung Quốc, Đảng Cộng sản Trung Quốc đã lần lượt hình thành nên lý luận Đặng Tiểu Bình, tư tưởng quan trọng [ba đại diện] quan điểm phát triển khoa học và tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới. Những

thành tựu lý luận này đều xoay quanh CNXH đặc sắc Trung Quốc; trong đó, lý luận Đặng Tiểu Bình đã trả lời một cách sáng tạo các câu hỏi: CNXH là gì, làm thế nào để xây dựng CNXH; tư tưởng quan trọng [ba đại diện] trả lời câu hỏi xây dựng Đảng như thế nào, xây dựng Đảng bằng cách nào; quan điểm phát triển khoa học đã trả lời câu hỏi thực hiện phát triển như thế nào, làm thế nào để phát triển. Tư tưởng Tập Cận Bình về CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới trả lời câu hỏi kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc như thế nào, làm thế nào để phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc thời đại mới. Những thành tựu lý luận chủ yếu này đã làm sâu sắc thêm quy luật phát triển của xã hội loài người, quy luật xây dựng CNXH, quy luật cầm quyền của Đảng Cộng sản. Những thành tựu lý luận của Trung Quốc có giá trị gợi mở đối với Việt Nam trong việc đưa ra những giải pháp nhằm xây dựng và phát triển đất nước phù hợp với điều kiện hiện nay./.

** Đây là kết quả nghiên cứu của Đề tài HELLTW KX04.07/21-25*

(1), (5) Communist Party of China (1982), Report to the 12th National Congress (in Vietnamese).

(2) Communist Party of China (2007), Report to the 17th National Congress (in Vietnamese).

(3) State Council Office of China (2021), White Paper on China's Poverty Alleviation Achievements (in Vietnamese).

(4) 6th Plenum of the 19th Central Committee (2021), Resolution on the Party's great achievements and 100-year historical experience (in Vietnamese).

(6) Communist Party of China (1992), Report to the 14th National Congress (in Vietnamese).

(7) Communist Party of China (2002), Report to the 16th National Congress (in Vietnamese).

(8) Communist Party of China (2012), Report to the 18th National Congress (in Vietnamese).

(9) Communist Party of China (2017), Report to the 19th National Congress (in Vietnamese).

(10) Communist Party of China (2022), Report to the 20th National Congress (in Vietnamese).

(11) 6th Plenum of the 11th Central Committee (1981), Resolution on some historical issues of the Party since the founding of the People's Republic of China until now (in Vietnamese).